

JUSTITISMINISTERIET

Civil- og Politiafdelingen

Dato: 19. februar 2010
Kontor: Det Internationale
Kontor
Dok.: HLL40258

GRUNDNOTAT

vedrørende forslag til Europa-Parlamentets og Rådets direktiv om den europæiske beskyttelsesordre¹

KOM-dokument foreligger ikke.

Resumé

Forslaget til direktiv om den europæiske beskyttelsesordre har til formål at indføre en mekanisme, som giver mulighed for, at en afgørelse om en beskyttelsesforanstaltning, der er truffet i en medlemsstat (udstedelsesstaten) med henblik på beskyttelse af en person, anerkendes af en anden medlemsstat (fuldbyrdsstaten), hvis den beskyttede person befinder sig i denne medlemsstat. Forslaget vurderes ikke at være i strid med nærhedsprincippet. Forslaget er omfattet af Danmarks forbehold vedrørende retlige og indre anliggender, og forslaget har derfor ikke lovgivningsmæssige konsekvenser. Forslaget har endvidere ikke statsfinansielle konsekvenser. Forslaget er fremsat af 12 medlemsstater i fællesskab. Der ses ikke at foreligge offentlige tilkendegivelser om de øvrige medlemsstaters holdninger til forslaget. Fra dansk side finder man på nuværende tidspunkt – hvor den igangsatte høring ikke er afsluttet – ikke at burde tage endelig stilling til forslaget. Man er dog umiddelbart positivt indstillet over for forslagens overordnede sigte.

1. Baggrund

Ifølge det nye flerårige arbejdsprogram inden for retlige og indre anliggender (Stockholmprogrammet), som medlemsstaterne vedtog i december 2009, kan princippet om gensidig anerkendelse udvides til at omfatte alle former for domme og retlige afgørelser, herunder såvel strafferetlige som forvaltningsretlige afgørelser.

¹ Forslaget er fremsat med hjemmel i TEUF, 3. del, afsnit V. Protokollen om Danmarks Stilling, der er knyttet til Lissabon-traktaten, finder derfor anvendelse.

Slotsholmsgade 10
1216 København K.

Telefon 7226 8400
Telefax 3393 3510

www.justitsministeriet.dk
jm@jm.dk

Det fremgår endvidere af Stockholm-programmet, at ofre for kriminalitet kan tilbydes særlige beskyttelsesforanstaltninger, og at unionen bør styrke indsatsen for at beskytte bl.a. kvindelige voldsofre.

På den baggrund har Belgien, Bulgarien, Estland, Finland, Frankrig, Italien, Polen, Portugal, Rumænien, Spanien, Sverige og Ungarn taget initiativ til at fremsætte et forslag til direktiv om den europæiske beskyttelsesordre.

Direktivforslaget behandles efter den almindelige beslutningsprocedure, hvilket indebærer, at Europa-Parlamentet og Rådet skal vedtage forslaget.

Det danske retsforbehold

Forslaget er fremsat med hjemmel i TEUF, 3. del, afsnit V. Forslaget er derfor omfattet af Danmarks forbehold vedrørende retlige og indre anliggender. Protokollen om Danmarks stilling, der er knyttet til Lissabontraktaten, finder således anvendelse.

Ifølge protokollens artikel 1 deltager Danmark ikke i Rådets vedtagelse af foranstaltninger, der foreslås i henhold til TEUF, 3. del, afsnit V, og ifølge artikel 2 er ingen af de foranstaltninger, der er vedtaget i henhold til TEUF, 3. del, afsnit V, bindende for eller finder anvendelse i Danmark ("retsforbeholdet").

En eventuel gennemførelse af forslaget er derfor ikke bindende for eller finder anvendelse i Danmark.

2. Indhold

Forslaget til direktiv, der er fremsat efter artikel 82 i TEUF, har på grundlag af princippet om gensidig anerkendelse til formål at indføre en mekanisme, som giver mulighed for, at en afgørelse om en såkaldt beskyttelsesforanstaltning, der er truffet i en medlemsstat (udstedelsesstaten), anerkendes af en anden medlemsstat (fuldbyrdesstaten), hvis personen befinder sig i denne medlemsstat.

Hvis en person, som er genstand for beskyttelse på grundlag af en beskyttelsesforanstaltning, (den beskyttede person) agter at forlade eller har forladt udstedelsesstaten for at tage til en anden medlemsstat, kan der efter forslaget i en række nærmere opregnede tilfælde udstedes en europæisk beskyttelsesordre.

Der kan kun udstedes en europæisk beskyttelsesordre på baggrund af følgende forpligtelser eller forbud, som er pålagt en ”person, der forårsager fare”:

- a) en forpligtelse til ikke at opholde sig på bestemte lokaliteter eller steder eller i definerede områder, hvor den beskyttede person opholder sig, eller som vedkommende besøger,
- b) en forpligtelse til at blive på et bestemt sted, eventuelt i bestemte perioder,
- c) en forpligtelse, der består i begrænsninger i muligheden for at forlade udstedelsesstatens område,
- d) en forpligtelse til at undgå kontakt med den beskyttede person, eller
- e) et forbud mod at komme tættere på den beskyttede person end en nærmere angivet afstand.

Efter forslaget udstedes en europæisk beskyttelsesordre af de kompetente myndigheder i udstedelsesstaten alene efter anmodning fra den beskyttede person.

Efter at have modtaget en europæisk beskyttelsesordre anerkender fuldbyrdelsesstaten modtagelsen og træffer, hvor det er relevant, alle de foranstaltninger, der ville være til rådighed i henhold til dens nationale lovgivning i et lignende tilfælde for at sikre den beskyttede person, medmindre anerkendelsen afslås under henvisning til en af forslagets afslagsgrunde.

Fuldbyrdelsesstaten underretter samtidig udstedelsesstaten, den beskyttede person og eventuelt den person, der forårsager fare, om de foranstaltninger, som fuldbyrdelsesstaten træffer. Fuldbyrdelsesstaten underretter endvidere udstedelsesstaten om enhver overtrædelse af den beskyttelsesforanstaltning, der ligger til grund for den europæiske beskyttelsesordre.

Forslaget indeholder en række tilfælde, hvor en medlemsstat kan afslå at anerkende en beskyttelsesordre. Det gælder f.eks., hvis beskyttelsesordren ikke er fuldstændig, eller hvis der er tale om en type af beskyttelsesforanstaltning, der ikke er omfattet af forslaget.

Udstedelsesstaten træffer alle efterfølgende afgørelser i forbindelse med den beskyttelsesforanstaltning, der ligger til grund for den europæiske

beskyttelsesordre. Det gælder f.eks. forlængelse, ændring og tilbagetrækning af beskyttelsesforanstaltningen, eller beslutning om iværksættelse af en ny strafferetlig forfølgning af den person, der forårsager fare.

Fuldbyrdelsesstaten kan tilbagekalde anerkendelsen af en europæisk beskyttelsesordre, når den beskyttede endeligt har forladt fuldbyrdelsesstatens område.

Herudover indeholder forslaget en række regler af mere teknisk karakter, herunder om udpegelse af kompetente myndigheder, krav til indholdet af en europæisk beskyttelsesordre, fremsendelses-, underretnings- og vejledningsprocedurer, tidsfrister, sprog, forholdet til andre bilaterale og multilaterale aftaler samt tidspunkt for gennemførelse af forslaget.

3. Gældende dansk ret

3.1. Polititilhold i medfør af straffelovens § 265

Efter straffelovens § 265 kan politiet meddele en person en advarsel med et forbud mod at trænge ind på en anden person, forfølge vedkommende med skriftlige henvendelser eller på anden lignende måde forulempe vedkommende (polititilhold). Overtrædelse af et sådant tilhold kan straffes med bøde eller fængsel indtil 2 år, men selve udstedelsen af tilholdet forudsætter ikke, at der er begået en strafbar handling.

Et polititilhold gælder i 5 år, men der kan fastsættes en kortere gyldighedsperiode, hvis omstændighederne tilsiger det.

De nærmere retningslinjer for udstedelse af et polititilhold fremgår af Justitsministeriets cirkulæreskrivelse af 12. februar 1990 om behandlingen af sager om meddelelse af advarsler i henhold til straffelovens § 265.

3.2. Lov nr. 449 af 9. juni 2004 om bortvisning og beføjelse til at meddele tilhold

Efter lov nr. 449 af 9. juni 2004 om bortvisning og beføjelse til at meddele tilhold kan en person over 18 år bortvises fra sit hjem, hvis der er begrundet mistanke om, at den pågældende person har begået en overtrædelse af straffelovens §§ 210 (incest), 213 (vanrøgt eller nedværdigende behandling af sin ægtefælle eller sit barn mv.) eller 266 (tvang) eller en overtrædelse (som kan straffes med fængsel i 1 år og 6 måneder), der er omfattet af straffelovens kapitel 24-26 (forbrydelser mod kønssædeligheden, forbrydelser mod liv og legeme samt forbrydelser mod den person-

lige frihed), eller hvis den pågældende person har optrådt på en måde, der i øvrigt indebærer en trussel om vold mod et medlem af husstanden.

Det er endvidere en betingelse for bortvisning, at der er bestemte grunde til at antage, at den pågældende person vil begå en af de nævnte forbrydelser, hvis vedkommende forbliver i hjemmet. Herudover er det en betingelse, at bortvisningen ikke vil stå i misforhold til den herved forvoldte forstyrrelse af den pågældendes forhold, hensynet til husstanden og karakteren af den adfærd, der er udvist fra den pågældendes side.

Det kan forbydes den, der bortvises, at trænge sig ind på, forfølge med skriftlige henvendelser eller på anden lignende måde forulempe et medlem af husstanden (tilhold). Den, der bortvises, kan endvidere under nærmere bestemte omstændigheder forbydes at opholde sig i et nærmere afgrænset område i nærheden af boligen eller i nærheden af et medlem i husstandens arbejds- eller uddannelsessted.

4. Lovgivningsmæssige og statsfinansielle konsekvenser

4.1. Lovgivningsmæssige konsekvenser

Forslaget er som nævnt fremsat med hjemmel i TEUF, 3. del, afsnit V og er derfor omfattet af Danmarks forbehold vedrørende retlige og indre anliggender. Danmark deltager således ikke i vedtagelsen af direktivet, som ikke vil være bindende for eller finde anvendelse i Danmark.

Hvis forslaget til direktiv fandt anvendelse i Danmark, vurderes gennemførelsen af forslaget at ville have lovgivningsmæssige konsekvenser, idet en gennemførelse i givet fald bl.a. ville indebære, at der etableres en ordning, hvorefter danske myndigheder skal anerkende afgørelser om beskyttelsesforanstaltninger truffet af kompetente myndigheder i andre EU-medlemsstater.

4.2. Statsfinansielle konsekvenser

Hvis forslaget til direktiv fandt anvendelse i Danmark, skønnes det ikke at ville have statsfinansielle konsekvenser af betydning.

5. Høring

Forslaget er sendt i høring hos følgende myndigheder og organisationer mv.:

Østre Landsret, Vestre Landsret, samtlige byretter, Den Danske Dommerforening, Dommerfuldmægtigforeningen, Domstolsstyrelsen, Rigspolitiet, Rigsadvokaten, Foreningen af Offentlige Anklagere, Direktoratet for Kriminalforsorgen, Politiforbundet, Advokatrådet, Danske Advokater, Landsforeningen af beskikkede advokater, Amnesty International, Institut for Menneskerettigheder, Retspolitisk Forening, Retssikkerhedsfonden, Landsorganisationen af kvindekrisecentre, Mødrehjælpen, Dansk Røde Kors, Joan-søstre, Landsforeningen Hjælp Voldsofre og Offerrådgivningen.

Justitsministeriet har fastsat høringsfristen til den 22. marts 2010.

6. Nærhedsprincippet

Forslagsstillerne har om nærhedsprincippet anført, at formålet med forslaget – at beskytte personer i fare, der befinder sig i en anden medlemsstat – ikke i tilstrækkelig grad kan opfyldes af de enkelte medlemsstater som følge af den grænseoverskridende karakter af de omfattede tilfælde. Målet kan derfor bedre nås på EU-plan.

Regeringens foreløbige vurdering er, at forslaget ikke er i strid med nærhedsprincippet. Regeringen kan i den forbindelse tilslutte sig forslagsstillerens betragtninger.

7. Andre landes kendte holdninger

Forslaget er fremsat på initiativ af Belgien, Bulgarien, Estland, Finland, Frankrig, Italien, Polen, Portugal, Rumænien, Spanien, Sverige og Ungarn. Der ses ikke at foreligge offentlige tilkendegivelser om de øvrige medlemsstaters holdning til forslaget.

8. Foreløbig generel dansk holdning

Fra dansk side finder man på nuværende tidspunkt – hvor den igangsatte høring ikke er afsluttet – ikke at burde tage endelig stilling til forslaget. Man er dog umiddelbart positivt indstillet over for forslagets overordnede sigte.

9. Orientering af andre af Folketingets udvalg

Grundnotatet sendes – ud over til Folketingets Europaudvalg – til Folketingets Retsudvalg.